

ПРАВИЛНИК

О СПРОВОЂЕЊУ ОБЕЗБЈЕЂЕЊА И УНАПРЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ У ИНСТИТУЦИЈАМА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Сарајево, 2021. година

ДИО ПРВИ – УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Члан 1. (Предмет)

Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине (даље у тексту: *"Правилник о контроли квалитета"*) Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине (даље у тексту: *"ЦХЈ"*), у сврху спровођења става (2) члана 21. и тачке j) члана 24. Закона о интерној ревизији институција Босне и Херцеговине (даље у тексту: *"Закон"*) и обезбјеђења примјене Стандарда интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине (*"Службени гласник БиХ"*, број 93/17) који се односе на обезбјеђење и унапређење квалитета, дефинише начин и поступак спровођења обезбјеђења и унапређења квалитета функције интерне ревизије у организацијама из члана 2, став (2) Закона о интерној ревизији институција Босне и Херцеговине.

Члан 2. (Обезбјеђење и унапређење квалитета интерне ревизије)

- (1) Обезбјеђење и унапређење квалитета интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине представља свеобухватан процес којим се осигурава и даје потврда да је концепт квалитета, који подразумијева поштовање и примјену Закона о интерној ревизији институција Босне и Херцеговине, Стандарда интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине, Етичког кодекса за интерне ревизоре у институцијама Босне и Херцеговине, прописане методологије рада и других прописа којима се уређује област интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине (даље у тексту: *"прописи из области интерне ревизије у институцијама БиХ"*), уграђен у све аспекте активности које обављају јединице за интерну ревизију у институцијама Босне и Херцеговине, укључујући и њихово успостављање и цјелокупно функционисање (даље у тексту: *"активности интерне ревизије"*).
- (2) Обезбјеђење и унапређење квалитета састоји се од процедура и поступака дефинисаних у складу са Стандардима интерне ревизије и примјерима добре праксе, којима се успоставља основ за оцјену рада интерне ревизије у сврху идентификовања могућности за унапређење квалитета услуга које пружа интерна ревизија у институцијама Босне и Херцеговине.
- (3) Обезбјеђење и унапређење квалитета интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине спроводи се кроз процјену усаглашености активности интерне ревизије са прописима из области интерне ревизије, као и процјену ефикасности и ефективности активности интерне ревизије на основу примјера добре праксе, а исти обухвата:
  - интерно оцјењивање квалитета активности интерне ревизије које обављају руководиоци јединица интерне ревизије,
  - преглед квалитета активности интерне ревизије који обавља Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине и
  - екстерно оцјењивање квалитета активности интерне ревизије које обављају независни екстерни оцјењивачи.

Члан 3.
(Примјена Правилника)

Одредбе овог Правилника примјењују се на руководиоце јединица за интерну ревизију (даље у тексту: "ЈИР") и интерне ревизоре који врше функцију интерне ревизије у организацијама на које се примјењује Закон о интерној ревизији институција Босне и Херцеговине, а које су обавезне успоставити интерну ревизију на начин прописан Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" број 59/19), запослене у ЦХЈ и екстерне оцјењиваче, у смислу одредби поглавља III овог Правилника.

ДИО ДРУГИ – ВРСТЕ ПОСТУПАКА
ГЛАВА I – ИНТЕРНО ОЦЈЕЊИВАЊЕ

Члан 4.
(Сврха и основ за обављање интерног оцјењивања)

- (1) Интерно оцјењивање активности интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине (даље у тексту: "интерно оцјењивање") укључује процес сталног надзора и периодична самооцјењивања којима се обезбјеђује квалитет рада интерне ревизије, адекватност политика и процедура, успостављање и достизање индикатора успјешности, те процјењује усаглашеност активности интерне ревизије са прописима из области интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине, са циљем сталног унапређења активности интерне ревизије.
- (2) Руководилац ЈИР обавезан је успоставити стални надзор и спровести периодична самооцјењивања активности интерне ревизије, у складу са овим Правилником, те спровести и планове активности који се односе на свако унапређење идентификовано кроз стални надзор и периодична самооцјењивања.
- (3) Интерно оцјењивање у смислу овог Правилника односи се на обавезу руководиоца ЈИР према захтјевима Стандарда 1311 – Интерна оцјењивања.

Члан 5.
(Врсте интерног оцјењивања)

Интерно оцјењивање обухвата стални надзор и периодично самооцјењивање активности интерне ревизије.

Одјељак А. Стални надзор

Члан 6.
(Стални надзор)

- (1) Стални надзор обавља руководилац ЈИР кроз континуиране активности дефинисане методологијом рада одобреном од ЦХЈ, као што су: планирање појединачних ревизија (ревизорских ангажмана), надзор процеса спровођења ревизорског ангажмана, што укључује примјену стандардизованих радних пракси и прописаних образаца, ревизорских метода и техника, процедура везаних за радну документацију и друге поступке који су дефинисани прописаном методологијом рада, прегледе извјештаја, те утврђивање било каквих слабости или подручја у поступцима извођења ревизорских ангажмана, у којима су потребна унапређења и планови активности за њихово отклањање и прилагођавање.

- (2) Стални надзор спроводи се у сврху обезбјеђења квалитета у свакој појединачној ревизији која се обавља у ЈИР.

Члан 7.
(Начин спровођења сталног надзора)

- (1) Руководилац ЈИР спроводи стални надзор кроз континуирану комуникацију са интерним ревизорима дајући им смјернице за обављање ревизорског посла у току спровођења свих фаза појединачне ревизије од планирања, обављања, до извјештавања, укључујући и накнадни преглед о издатим извјештајима.
- (2) Руководилац ЈИР мора, на начин и у форми која је прописана методологијом рада, спровести и документовати:
- а) преглед и одобравање плана појединачне ревизије и програма, те преглед и одобравање њихових измјена током обављања ревизије,
  - б) прегледе обављених поступака, примијењених процедура, радних докумената који потврђују да је у потпуности и тачно имплементиран програм ревизије и да прикупљени докази, документовани у радној документацији, потврђују закључке и налазе, и
  - ц) прегледати и одобрити ревизорски извјештај (нацрт и коначни), што укључује и извјештај о накнадном прегледу, те потврдити да је радна документација, на којој се извјештај заснива, комплетна и усклађена са методологијом рада интерне ревизије одобреном од ЦХЈ.
- (3) Руководилац ЈИР ће, у сврху обезбјеђења квалитета активности интерне ревизије, укључити у стални надзор и друге мјере, као што су:
- прикупљање повратних информација о задовољству ревидираних субјеката током и/или непосредно одмах након завршетка појединачних ревизија или периодично (нпр. полугодишње или годишње) путем упитника или разговора руководиоца ЈИР са руководством ревидираних субјеката и
  - развијање кључних индикатора за мјерење успјешности интерне ревизије, као што су: број спроведених ревизија у односу на план, евидентирање утрошка времена и благовременост ревизије, степен спровођења препорука, мјерљиви ефекти или додата вриједност спроведених препорука (остварене уштеде, рационализација трошкова, повећање наплате прихода) и друго.
- (4) Активности које је потребно спровести у сврху унапређења квалитета обављања ревизорских ангажмана, а које су настале као резултат сталног надзора, руководилац ЈИР када процијени прикладним укључиће у акциони план који је саставни дио Програма обезбјеђења и унапређења квалитета.
- (5) Руководилац ЈИР обавезан је извјештавати о резултатима сталног надзора у складу са одредбама овог Правилника којим је дефинисан поступак и начин извјештавања о Програму обезбјеђења и унапређења квалитета.

Одјељак Б. Периодична самооцењивања

Члан 8.

(Периодично самооцењивање)

- (1) Периодично самооцењивање спроводе руководиоци ЈИР кроз самооцењивање цјелокупне усклађености активности интерне ревизије са прописима из области интерне ревизије како би потврдили усаглашеност са сваким појединачним прописом и стандардом, те процијенили и:
  - квалитет и надзор обављеног посла,
  - примјереност и адекватност политика и процедура интерне ревизије,
  - начине на које интерна ревизија додаје вриједност,
  - остваривање кључних индикатора за мјерење успјешности и
  - ниво испуњења очекивања корисника услуга интерне ревизије.
- (2) Периодично самооцењивање обавља се у сврху утврђивања подручја за побољшање на нивоу цјелокупне функције интерне ревизије у институцији.
- (3) За периодично самооцењивање руководилац ЈИР користи Упитник за периодично самооцењивање који ће припремити ЦХЈ и који ће бити доступан у оквиру софтверске апликације за интерну ревизију (PIFC апликације), као и Упитник за ревидирани субјект којим се утврђује ниво задовољства услугама интерне ревизије (Прилог 1. овог Правилника). По потреби руководилац ЈИР може развити и додатна питања, поред наведених у Упитнику за периодично самооцењивање и Упитнику за ревидирани субјект, за потврду усаглашености и за анкете или разговоре са ревидираним субјектима и осталим заинтересованим странама у институцији.
- (4) На основу спроведеног периодичног самооцењивања, у складу са одредбама овог члана, руководилац ЈИР утврђује ниво усклађености активности интерне ревизије користећи скалу за оцењивање из члана 22. овог Правилника, којом су дефинисани нивои усклађености и дата одговарајућа образложења.

Члан 9.

(Учесталост обављања периодичног самооцењивања)

Јединице интерне ревизије обављају периодично самооцењивање једном у двије године, а најкасније до 31. децембра посљедње године извјештајног периода.

Члан 10.

(Извјештај о обављеном периодичном самооцењивању)

- (1) Након обављеног периодичног самооцењивања руководилац ЈИР саставља извјештај који садржи:
  - закључке из спроведеног периодичног самооцењивања,
  - подручја у којима су утврђене потребе за побољшањима,
  - активности које ће се предузети у сврху побољшања и
  - акциони план за спровођење активности са роковима њиховог спровођења.
- (2) Извјештај о обављеном периодичном самооцењивању је саставни дио Извјештаја о програму обезбјеђења и унапређења квалитета. Типски образац Извјештаја је у прилогу овог Правилника.

Члан 11.
(Саопштавање резултата периодичног самооцјењивања)

Руководилац ЈИР о резултатима периодичног самооцјењивања, припадајућим акционим плановима и резултатима њиховог спровођења, у години у којој је спроведено периодично самооцјењивање, извјештава кроз достављање Извјештаја о програму обезбјеђења и унапређења квалитета, како је то дефинисано у дијелу III овог Правилника.

ГЛАВА II – ПРЕГЛЕД КВАЛИТЕТА

Члан 12.
(Сврха и основ за обављање прегледа квалитета)

- (1) Преглед квалитета интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине (даље у тексту: "преглед квалитета") подразумијева прегледе које обавља ЦХЈ у сврху праћења поштовања и примјене релевантних прописа од стране јединица интерне ревизије, што укључује и утврђивање нивоа усклађености активности интерне ревизије са прописима из области интерне ревизије, те предлагања и одговарајућих мјера и корективних активности ради даљњег унапређења и развоја интерне ревизије.
- (2) Преглед квалитета у смислу овог Правилника односи се на надлежност ЦХЈ према члану 24. и члану 25. Закона, на основу којих је ЦХЈ овлашћена за развој интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине и задужена за примјену Стандарда интерне ревизије и Етичког кодекса, као и за надзор над спровођењем свих примјењивих регулатива за интерну ревизију од стране јединица за интерну ревизију и извјештавање о поменутиим активностима.

Члан 13.
(Врсте прегледа квалитета)

- (1) Преглед квалитета се састоји од годишњих и периодичних прегледа које спроводи ЦХЈ.
- (2) Годишњи преглед квалитета обавља се на основу увида у документацију достављену од стране ЈИР, у сврху прикупљања информација неопходних за спровођење активности из надлежности ЦХЈ као што су: планирање и организовање обука за интерне ревизоре, даљњи развој и унапређење прописа и методологије рада за интерне ревизоре у институцијама Босне и Херцеговине, извјештавање Савјета министара Босне и Херцеговине, израда годишњег плана ЦХЈ за обављање периодичног прегледа квалитета активности интерне ревизије и друге активности усмјерене на даљњи развој функције интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине.
- (3) Периодични преглед квалитета спроводи се на терену на основу увида у документацију ЈИР, укључујући и документацију која је приложена у RIFC апликацији, те другу документацију којом располаже институција везано за обављене интерне ревизије, као и разговора са особљем ЈИР, руководством и запосленим у институцијама у којима ЈИР пружа услуге интерне ревизије, у сврху:
  - а) утврђивања нивоа усклађености активности интерне ревизије са прописима из области интерне ревизије,
  - б) давања препорука за унапређење рада ЈИР, уколико је то потребно, на основу налаза и закључака прегледа,

- ц) прикупљања информација за даљњи развој и унапређење прописа и методологије рада интерне ревизије,
- д) координације рада јединица интерне ревизије,
- е) предлагања мјера институцијама Босне и Херцеговине и Савјету министара Босне и Херцеговине, које имају системски значај за одржавање угледа и даљњи развој интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине, ради отклањања уочених недостатака током прегледа и
- ф) извјештавања Савјета министара Босне и Херцеговине.

Одјељак А. Годишњи преглед квалитета

Члан 14.

(Годишњи преглед квалитета)

- (1) Годишњи преглед квалитета обухвата:
  - а) провјеру да ли су сачињени и благовремено потписани прописани акти којима се дефинише пружање услуга интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине,
  - б) анализу поштовања прописа приликом израде стратешких и годишњих планова интерне ревизије, као и њиховог спровођења,
  - ц) анализу степена реализације препорука, те, уколико су доступни, и података о ефектима рада интерне ревизије,
  - д) анализу ефикасности и ефективности рада ЈИР на основу примјера добре праксе,
  - е) анализу поштовања прописа из области континуиране професионалне едукације интерних ревизора у институцијама Босне и Херцеговине,
  - ф) анализу поштовања прописа којима се регулише област обезбјеђења и унапређења квалитета, те спровођења припадајућих корективних планова активности,
  - г) других података и извјештаја које су ЈИР обавезне сачинити и достављати ЦХЈ на основу Закона и подзаконских прописа.
- (2) Годишњи преглед квалитета спроводи ЦХЈ на основу података које прикупља, у складу са одредбама члана 25. Закона, за потребе израде Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије.
- (3) ЦХЈ ће о резултатима годишњег прегледа квалитета извијестити Савјет министара Босне и Херцеговине кроз посебно поглавље у оквиру Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије, те предложити и одговарајуће мјере за отклањање евентуално уочених недостатака, у сврху усклађивања активности интерне ревизије.
- (4) ЦХЈ ће пратити спровођење корективних активности кроз годишње извјештаје интерне ревизије и извјештаје о програму обезбјеђења и унапређења квалитета, које ЈИР достављају у оквиру израде Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије.

Одјељак Б. Периодични преглед квалитета

Члан 15.

(Планирање периодичног прегледа квалитета)

- (1) Периодични преглед квалитета обавља се на основу годишњег плана ЦХЈ за обављање периодичног прегледа квалитета активности интерне ревизије.
- (2) ЈИР код којих ће се обавити периодични преглед квалитета одабиру се на основу следећих критеријума:

- а) резултата обављеног интерног оцјењивања,
  - б) кључних индикатора учинка рада ЈИР,
  - ц) резултата годишњег прегледа квалитета ЦХЈ,
  - д) функционалне и финансијске значајности институције,
  - е) броја институција у којима ЈИР пружа услуге интерне ревизије у складу са Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама Босне и Херцегодине,
  - ф) улоге институције (у којој ЈИР пружа услуге ИР), у систему управљања и контроле средстава из претприступних фондова Европске уније,
  - г) налаза и мишљења екстерне ревизије и осталих доступних информација.
- (3) Годишњи план за периодични преглед квалитета доноси директор ЦХЈ, до 01. јуна текуће године, а исти се односи на активности које ЦХЈ планира спровести у наредној календарској години. Годишњи план за периодични преглед квалитета објављује се у оквиру годишњег плана рада ЦХЈ на веб страници Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине.
- (4) О резултатима свих спроведених периодичних прегледа квалитета на годишњем нивоу ЦХЈ сумарно извјештава у оквиру Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије за претходну годину.

Члан 16.
(Захтјев руководиоца институције)

Периодични преглед квалитета ЦХЈ може обавити и на основу захтјева руководиоца институције у којој ЈИР врши интерну ревизију.

Члан 17.
(Особље које обавља периодични преглед квалитета)

- (1) Особље и вођу тима, који ће обавити периодични преглед квалитета интерне ревизије, одлуком именује директор ЦХЈ појединачно за сваку од јединица интерне ревизије у којој је годишњим планом предвиђено спровођење прегледа.
- (2) За обављање периодичног прегледа квалитета ангажује се особље ЦХЈ које мора имати:
- а) важећи сертификат овлашћеног интерног ревизора у институцијама Босне и Херцеговине, издат од ЦХЈ,
  - б) добро познавање Међународног оквира професионалне праксе интерне ревизије и прописа из области интерне ревизије у институцијама БиХ и
  - ц) познавање добрих пракси интерне ревизије.
- (3) Особље које обавља периодични преглед квалитета потписује Изјаву о непостојању сукоба интереса и повјерљивости података и информација којима располаже током обављања прегледа квалитета, која је у прилогу овог Правилника.

Члан 18.
(Подручја и обим периодичног прегледа квалитета)

- (1) Периодични преглед квалитета интерне ревизије врши се прегледом цјелокупног функционисања ЈИР по сљедећим кључним областима:
- а) законско и организационо успостављање интерне ревизије и ревизорски ресурси;

- б) управљање ЈИР,
  - ц) планирање, вршење интерне ревизије и извјештавање интерне ревизије и
  - д) праћење спровођења препорука интерне ревизије.
- (2) Обим периодичног прегледа треба бити довољан за утврђивање нивоа усклађености активности интерне ревизије са прописима из области интерне ревизије у институцијама БиХ, како је то наведено у одредбама овог Правилника којим се дефинише ниво усклађености.

Члан 19.

(Писано обавјештење о обављању периодичног прегледа квалитета)

- (1) ЦХЈ доставља писано обавјештење о обављању периодичног прегледа квалитета у року од најмање петнаест радних дана прије датума одређеног за почетак обављања прегледа квалитета и то:
- руководиоцу матичне институције у којој је успостављена ЈИР,
  - руководиоцу ЈИР и
  - руководиоцима институција код којих ЈИР обавља функцију интерне ревизије, уколико су у тим институцијама обављене ревизије у периоду на који се односи преглед квалитета.
- (2) Писано обавјештење укључује одлуку о именовану особља за обављање периодичног прегледа квалитета активности интерне ревизије и потписану Изјаву о непостојању сукоба интереса и повјерљивости.
- (3) Руководилац институције је обавезан особљу које обавља периодични преглед квалитета обезбиједити услове за несметано обављање прегледа.
- (4) Руководилац ЈИР је обавезан на захтјев особља, које спроводи периодични преглед квалитета, омогућити приступ информацијама и документацији везано за цијелокупно функционисање ЈИР, у складу са одредбама овог Правилника којим је дефинисан обим периодичног прегледа квалитета, у свим појавним облицима и носиоцима података на којима се налазе, као и несметано обављање разговора са особљем интерне ревизије.

Члан 20.

(Преглед документације и разговори)

- (1) Обављање периодичног прегледа квалитета укључује преглед документације и обављање разговора са особама запосленим на пословима интерне ревизије, руководиоцем матичне институције и руководиоцима ревидираних организационих јединица.
- (2) Када ЈИР обавља функцију интерне ревизије, осим у матичној институцији, и у другим институцијама, у складу са Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине и закљученим Споразумом о вршењу функције интерне ревизије, преглед документације и обављање разговора може укључити и руководиоце институција за које ЈИР врши функцију интерне ревизије и руководиоце ревидираних организационих јединица у тим институцијама.
- (3) Преглед документације обухвата преглед интерних аката везаних уз успостављање и пружање услуга интерне ревизије, преглед прописаних стручних и других услова за обављање послова интерне ревизије, преглед документације ЈИР о активностима интерне ревизије, укључујући и документацију из PIFC апликације, као што су планови интерне ревизије,

извјештаји и друга ревизорска документација, те остале евиденције које особље које обавља периодични преглед квалитета процијени значајним за обављање прегледа квалитета по свим кључним областима наведеним у одредбама овог Правилника, којим је дефинисан обим периодичног прегледа квалитета.

- (4) У случају да се приликом обављања прегледа квалитета уоче одређене неправилности, особе које уоче те неправилности писаним путем о томе обавјештавају директора ЦХЈ који, у складу с тим, обавјештава надлежне институције за предузимање даљњих корака и поступање у вези са уоченим неправилностима.

Члан 21. (Контролне листе и упитници)

За обављање периодичног прегледа квалитета користе се контролне листе за провјеру нивоа усклађености и упитници за ревидиране субјекте, чији садржај је усклађен са областима прегледа наведеним у овом Правилнику, а исти су обавезна пратећа документација уз Извјештај о обављеном периодичном прегледу квалитета. Чување и архивирање наведене документације у надлежности је ЦХЈ.

Члан 22. (Ниво усклађености)

- (1) Ниво усклађености може се изразити за поједина подручја спроведеног прегледа квалитета или се даје свеукупно мишљење о нивоу усклађености интерне ревизије, у зависности од испуњености кључних параметера за оцјену, као што су: период постојања ЈИР, кадровска попуњеност и друго.
- (2) Особље које обавља преглед утврђује ниво усклађености активности интерне ревизије за подручја из члана 18. става 1. овог Правилника.
- (3) Нивои усклађености из става 1. овог члана утврђују се на основу сљедећих параметара:
- а) Општа усклађеност - бројчано се оцјењује са 3;
(Интерна ревизија испуњава основне захтјеве прописа из области интерне ревизије у институцијама БиХ. То подразумијева постојање релевантне структуре, политика и процедура, као и поступака интерне ревизије у складу са Законом, захтјевима појединачних Стандарда интерне ревизије, прописаном методологијом рада, Етичким кодексом и осталим прописима из области интерне ревизије у институцијама БиХ, у свим битним аспектима. Исто не мора значити комплетну и потпуну усклађеност јер могу постојати могућности за побољшање и препоруке за додатна унапређења.)
  - б) Дјелимична усклађеност - бројчано се оцјењује са 2;
(Интерна ревизија ради на испуњавању захтјева које налажу прописи из области интерне ревизије у институцијама БиХ али не успијева испунити све основне захтјеве законодавног оквира. Постоји значајан простор/потенцијал за побољшање у погледу ефикасне примјене Закона, Стандарда интерне ревизије, методологије рада, Етичког кодекса и/или других прописа из области интерне ревизије у институцијама БиХ. За слабости и неусклађености изван контроле интерне ревизије, препоруке се дају и руководству институције у којој је успостављена ЈИР.)
  - ц) Неусклађеност - бројчано се оцјењује са 1;
(Интерна ревизија не предузима напоре или је пропустила остварити већину или све елементе добре праксе и основних захтјева Закона и других прописа који уређују

интерну ревизију у институцијама БиХ и методологије рада интерне ревизије, односно није свјесна или не успијева испунити захтјеве појединачних Стандарда интерне ревизије, прописане методологије рада или Етичког кодекса. Ови недостаци обично имају негативан утицај на ефективност функције и њен потенцијал да дода вриједност институцији. Такође, могу представљати и значајне могућности за побољшање, укључујући мјере које се требају предузети од стране руководства институције у којој је успостављена ЈИР.)

- (4) Свеукупно мишљење о нивоу усклађености изражава се на основу закључака о усклађености појединачно сваког од подручја прегледа квалитета, користећи метод просјечне оцјене¹. Закључак о усклађености појединачно сваког од подручја прегледа доноси се на исти начин, кроз оцјењивање усклађености активности интерне ревизије у оквиру посматраног подручја прегледа.

Члан 23.

(Структура извјештаја о обављеном периодичном прегледу квалитета)

Извјештај о спроведеном периодичном прегледу квалитета садржи:

- а) мишљење о нивоу усклађености по појединим подручјима или свеукупно мишљење о усклађености интерне ревизије према члану 22. овог Правилника,
- б) резултате прегледа по подручјима прегледа квалитета, наведеним у члану 18. овог Правилника,
- ц) препоруке за унапређење по подручјима прегледа квалитета, које су усмјерене на побољшање усклађености са прописима из области интерне ревизије у институцијама БиХ, те унапређење квалитета, ефикасности и ефективности ЈИР и
- д) прилоге у којима је документован спроведени преглед.

Члан 24.

(Рокови за израду и доставу извјештаја о обављеном периодичном прегледу квалитета)

- (1) Особље које је обавило периодични преглед квалитета обавезно је, у року од десет радних дана од дана завршетка прегледа, израдити и доставити на коментаре руководиоцу ЈИР нацрт извјештаја о обављеном периодичном прегледу квалитета, са препорукама које ће послужити за израду акционог плана.
- (2) Руководилац ЈИР може доставити писано изјашњење на нацрт извјештаја из става (1) овог члана у року од пет радних дана од дана пријема нацрта извјештаја. Уколико руководилац ЈИР не достави писано изјашњење, у року од пет радних дана, сматраће се да је сагласан са извјештајем, те на основу тога ЦХЈ може издати коначни извјештај.

---

¹ Израчунава се на начин да се укупан збир оцјена, који је добијен на основу додјелљивања бројчане оцјене (1, 2 или 3) припадајућем описном одговору (неусклађено, дјелимично усклађено или усклађено) на питања из контролних листа које користи ЦХЈ или Упитника за периодично самооцјењивање ЈИР, подијели са бројем питања. Питања која нису примјењива на ЈИР не улазе у овај број.

Мишљење о усклађености (свеукупно или по подручјима) доноси се на основу вриједности просјечне оцјене према сљедећој скали:

- просјечна оцјена у распону: 1 – 1,6 одговара нивоу усклађености "неусклађено",
- просјечна оцјена у распону: 1,7 – 2,3 одговара нивоу усклађености "дјелимично усклађено" и
- просјечна оцјена у распону: 2,4 – 3 одговара нивоу усклађености "усклађено".

- (3) Уколико руководилац ЈИР уложи примједбе на нацрт извјештаја из става (1) овога члана, а примједбе нису прихваћене или су дјелимично прихваћене од стране особља које је обавило периодични преглед квалитета, постају саставни дио коначног извјештаја.
- (4) Коначни извјештај о обављеном периодичном прегледу квалитета потписује вођа тима који је обавио преглед и директор ЦХЈ, који потписом потврђује да одобрава извјештај.
- (5) Коначни извјештај о обављеном периодичном прегледу квалитета ЦХЈ доставља руководиоцу матичне институције и руководиоцу ЈИР, у року од пет радних дана од истека рока за писано изјашњење из става 2. овог члана или пет радних дана од дана запримања изјашњења из става (2) овог члана.

Члан 25.

(Поступање по препорукама из обављених прегледа квалитета и израда акционог плана)

- (1) Руководилац матичне институције и руководилац ЈИР, у складу са надлежностима и овлашћењима, обавезни су спровести препоруке дате кроз обављене прегледе квалитета из Главе II овог Правилника.
- (2) Руководилац ЈИР припрема, а руководилац матичне институције одобрава акциони план са роковима за спровођење препорука. Активности на спровођењу препорука дио су Програма обезбјеђења и унапређења квалитета ЈИР.
- (3) ЦХЈ прати поступање по препорукама из акционог плана на основу спроведеног годишњег прегледа квалитета, кроз годишњи извјештај интерне ревизије и Извјештај о програму обезбјеђења и унапређења квалитета сваке ЈИР која је била предмет периодичног прегледа квалитета.
- (4) ЦХЈ је дужна у Годишњем консолидованом извјештају интерне ревизије извијестити Савјет министара Босне и Херцеговине о извршеним периодичним прегледима квалитета рада ЈИР и у вези са утврђеним резултатима, уколико је потребно, предложити и одговарајуће мјере за унапређење функције интерне ревизије у институцијама БиХ и отклањање евентуалних недостатака.

Члан 26.

(Вођење и чување документације)

Вођење и чување документације о обављеним прегледима квалитета у надлежности је ЦХЈ.

ГЛАВА III - ЕКСТЕРНО ОЦЈЕЊИВАЊЕ

Члан 27.

(Сврха и основ за обављање екстерног оцјењивања)

- (1) Екстерно оцјењивање квалитета активности интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине (даље у тексту: екстерно оцјењивање) спроводe квалификовани независни екстерни оцјењивачи у сврху утврђивања усклађености функције интерне ревизије са Стандардима интерне ревизије и Етичким кодексом.

- (2) Екстерно оцјењивање у смислу овог Правилника односи се на захтјев из члана 21. Закона и захтјеве из Стандарда 1312 – Екстерно оцјењивање.

Члан 28.

(Динамика и врсте екстерног оцјењивања)

- (1) Екстерно оцјењивање спроводи се једном у пет година код ЈИР према условима из члана 29. овог Правилника.
- (2) Екстерно оцјењивање спроводи се кроз потпуно екстерно оцјењивање или кроз самооцјењивање, које је спровео руководилац ЈИР, с независном екстерном потврдом.
- (3) Потпуно екстерно оцјењивање укључује три основна елемента:
- ниво усклађености са Стандардима интерне ревизије и Етичким кодексом, што укључује преглед Повеље интерне ревизије, планова, политика, процедура и пракси, те примјену законске и подзаконске регулативе којом је уређена област интерне ревизије у институцијама БиХ,
  - ефикасност и ефективност функције интерне ревизије, што укључује вредновање процеса и организације функције интерне ревизије, програм обезбјеђења и унапређења квалитета, те оцјену знања, искустава и експертизе које посједује особље интерне ревизије и
  - мјера у којој функције интерне ревизије испуњава захтјеве вишег руководства, руководиоца институције и додаје вриједност институцији.
- (4) Самооцјењивање које је претходно провео руководилац ЈИР са независном екстерном потврдом укључује:
- свеобухватни и документовани поступак самооцјењивања који спроводи руководилац ЈИР, а којим оцјењује усклађеност функције интерне ревизије са Стандардима интерне ревизије, Етичким кодексом и другим релевантним прописима и
  - потврду самооцјењивања на лицу мјеста коју обавља квалификовани независни екстерни оцјењивач, а која може укључити и додатне прегледе, консултације, примјене водећих пракси, те разговоре са вишим и оперативним руководством институције.

Члан 29.

(Временски оквир за примјену екстерног оцјењивања)

- (1) ЈИР које функционишу дуже од пет година могу бити предмет екстерног оцјењивања уз услов да су претходно:
- спровеле минимално три периодичне самооцјене од стране руководиоца ЈИР и
  - биле барем једном предмет периодичног прегледа квалитета од стране ЦХЈ.
- (2) Изузетно, ЈИР које функционишу дуже од пет година, а не испуњавају услове из алинеје 1. и 2. става (1) овог члана, могу спровести екстерно оцјењивање уколико је квалитет процјене ризика и интерне ревизије неопходан за функционисање институције са трећим странама, као што су институције које одобравају кредите, институције које обављају акредитације, институције које дају гаранције и слично.

Члан 30.

(Услови за независне квалификоване екстерне оцјењиваче или тим оцјењивача)

- (1) Екстерно оцјењивање обављају независни квалификовани оцјењивачи или независан квалификовани тим оцјењивача који мора бити стручан у два главна подручја:
  - у професионалном обављању интерне ревизије и
  - у поступцима екстерног оцјењивања.
- (2) У случају тима оцјењивача, не морају сви чланови тима посједовати компетенције наведене у овом поглављу, али тим као цјелина мора бити квалификован у смислу одредби овог Правилника.
- (3) Основни услови које требају да испуне независни квалификовани оцјењивачи су:
  - стручно овлашћење у подручју интерне ревизије – важећи сертификат овлашћеног интерног ревизора,
  - доказано радно искуство на пословима интерне ревизије,
  - радно искуство на позицијама руководећих мјеста у интерној ревизији (вође ревизорских тимова, руководиоци јединица интерне ревизије и слично) и
  - изјава о непостојању стварног, потенцијалног или привидног сукоба интереса.
- (4) Додатни услови који се могу тражити за вође тима оцјењивача и независне оцјењиваче:
  - претходно искуство на пословима екстерне оцјене квалитета,
  - завршена обука о обезбјеђењу квалитета од стране удружења интерних ревизора или сличне организације,
  - радно искуство на пословима руководиоца интерне ревизије и
  - релевантна техничка стручност и искуство у сектору пословања.
- (5) По потреби, ЈИР може захтијевати да тим оцјењивача има и доказану експертизу стручњака из других подручја, као што су стручњаци за управљање ризицима, стручњаци за ревизије информационих система, за статистичка узорковања, за системе праћења и процјењивања система интерних контрола и слично.
- (6) Екстерни оцјењивачи, тимови оцјењивача и њихове организације не смију бити у стварном, потенцијалном или привидном сукобу интереса који би могао нарушити њихову објективност. Потенцијално нарушавање може укључивати прошле, садашње или будуће везе са институцијом, њеним особљем или функцијом интерне ревизије.

Члан 31.

(Одлука о врсти екстерног оцјењивања и условима за независне екстерне оцјењиваче)

- (1) Руководилац ЈИР, која је предмет екстерног оцјењивања, предлаже руководиоцу институције врсту екстерног оцјењивања и услове који се траже од екстерног оцјењивача или тима оцјењивача.
- (2) Руководилац ЈИР у обавези је да затражи мишљење ЦХЈ на приједлог врсте екстерног оцјењивања и услова који се траже од екстерног оцјењивача или тима оцјењивача.
- (3) Уз позитивно мишљење ЦХЈ и уз сагласност руководиоца институције, руководилац ЈИР доноси одлуку о врсти екстерног оцјењивања која ће се примјенити и условима за екстерне оцјењиваче, на основу којих се расписује јавни позив и спроводи одабир истих.

Члан 32.
(Извјештај екстерног оцјењивача или тима оцјењивача)

Након спроведеног екстерног оцјењивања екстерни оцјењивач или тим оцјењивача саставља извјештај у којем мора изразити закључке о усклађености функције интерне ревизије са Стандардима интерне ревизије и Етичким кодексом, користећи скалу усклађености из Стандарда 1320.

Члан 33.
(Акциони план)

Руководилац ЈИР која је била предмет екстерног оцјењивања припрема, а руководилац институције одобрава, акциони план са роковима за спровођење препорука из извјештаја екстерног оцјењивача или тима оцјењивача.

Члан 34.
(Достава извјештаја екстерног оцјењивача и извјештаја о спровођењу препорука ЦХЈ)

- (1) ЈИР која је предмет екстерног оцјењивања у обавези је приложити извјештај у PIFC апликацију и доставити ЦХЈ коначни извјештај о обављеном екстерном оцјењивању квалитета, у року од мјесец дана од дана његовог издавања.
- (2) Праћење поступања по препорукама из акционог плана, на основу спроведеног екстерног оцјењивања, врши се кроз годишњи извјештај интерне ревизије и Извјештај о програму обезбјеђења и унапређења квалитета сваке ЈИР, која је била предмет екстерног оцјењивања.

Члан 35.
(Вођење и чување документације)

Вођење и чување документације о обављеним екстерним оцјењивањима квалитета у надлежности је ЈИР, које су биле предмет екстерног оцјењивања.

ДИО ТРЕЋИ – ПРОГРАМ ОБЕЗБЈЕЂЕЊА И УНАПРЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

Члан 36.
(Програм обезбјеђења и унапређења квалитета)

- (1) Руководилац ЈИР у обавези је израдити и спровести Програм обезбјеђења и унапређења квалитета за ЈИР.
- (2) Програм обезбјеђења и унапређења квалитета из става (1) овог члана садржи:
  - кључне индикаторе за мјерење успјешности везане за ефикасност и ефективност радних поступака интерне ревизије и гдје је примјениво њихове циљане вриједности,
  - обим и учесталост интерног оцјењивања, прегледа квалитета којег спроводи ЦХЈ и екстерног оцјењивања, у складу са одредбама овог Правилника,
  - одговоре на Упитник за периодично самооцјењивање,
  - прикупљене одговоре на Упитник за ревидирани субјект, који је у прилогу овог Правилника,
  - резултате / закључке из обављених интерних оцјењивања (сталног надзора и периодичног самооцјењивања),

- резултате / закључке из обављених прегледа квалитета од стране ЦХЈ (годишњег и периодичног прегледа квалитета, у случају када је ЈИР била предмет периодичног прегледа),
  - резултате / закључке из обављених екстерних оцјењивања у случају када је ЈИР била предмет екстерног оцјењивања,
  - акционе планове за спровођење активности на основу резултата спроведеног интерног оцјењивања, прегледа квалитета од стране ЦХЈ и екстерног оцјењивања, и
  - извјештавање руководиоца институције и ЦХЈ.
- (3) Руководилац ЈИР обавезан је донијети Програм обезбјеђења и унапређења квалитета за сваку календарску годину, те исти ажурирати у складу са активностима дефинисаним овим Правилником, које су спроведене у току године.
- (4) Вођење и чување документације наведене у ставу (2) овог члана у надлежности је ЈИР.

Члан 37.

(Извјештавање о програму обезбјеђења и унапређења квалитета)

- (1) Руководилац ЈИР обавезан је доставити Извјештај о програму обезбјеђења и унапређења квалитета:
- руководиоцу институције приликом подношења годишњег извјештаја о раду и
  - ЦХЈ приликом подношења годишњег извјештаја интерне ревизије, у оквиру израде Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије.
- (2) Извјештај из претходног става даје у сажетој форми информације о Програму обезбјеђења и унапређења квалитета, укључујући податке о свим спроведеним оцјењивањима у току извјештајног периода и то:
- обим и учесталост оцјењивања,
  - закључке и препоруке који су резултат извршеног оцјењивања,
  - акционе планове за спровођење активности на основу резултата спроведених оцјењивања и
  - предузете активности на реализацији датих препорука из спроведених оцјењивања.

ДИО ЧЕТВРТИ - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 38.

(Облик и садржај радне документације)

- (1) Директор ЦХЈ прописује форму и садржај:
- Упитника за периодично самооцјењивање, који користи руководилац ЈИР приликом периодичног самооцјењивања,
  - Упитника за ревидирани субјект,
  - типског обрасца Изјаве о непостојању сукоба интереса и повјерљивости за особље ЦХЈ које спроводи преглед квалитета,
  - типског обрасца Извјештаја о обављеном периодичном самооцјењивању и
  - типског обрасца Извјештаја о обављеном периодичном прегледу квалитета.
- (2) Документи из става (1), наведени у алинеји 2, 3, 4. и 5, овог члана налазе се у прилогу овог Правилника, док је документ наведен у алинеји 1. саставни дио PIFC апликације.

- (3) Контролне листе и упитници, које користи особље ЦХЈ у поступку спровођења периодичних прегледа квалитета, морају бити усклађени са типским образцем Извјештаја о обављеном периодичном прегледу квалитета, који је у прилогу овог Правилника, како би се на основу истих добили довољни и адекватни подаци за утврђивање нивоа усклађености по подручјима прегледа, као и за свеукупно мишљење.

Члан 39.
(Ступање на снагу)

- (1) Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања Одлуке о доношењу Правилника о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине у "Службеном гласнику БиХ", а примјењује се од 01.01.2022. године.
- (2) Правилник ће бити објављен на веб страници Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине (www.mft.gov.ba) у дијелу који се односи на Централну хармонизацијску јединицу Министарства финансија и трезора БиХ.

Прилози:

Прилог 1 – Упитник за ревидирани субјект

Прилог 2 – Изјава о непостојању сукоба интереса и повјерљивости

Прилог 3 – Типски образац Извјештаја о обављеном периодичном самооцењивању

Прилог 4 – Типски образац Извјештаја о обављеном периодичном прегледу квалитета